

Ese de dóve ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretiu de prenumeratiune:

pre anu intregu	6 fl. v. a.
„ diumetate de anu	3 fl. v. a.
„ patraru de anu	1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu	9 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcoposca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl., éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiu publicatiuniloru se se anticipe.

Fóia bisericsca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PARTE OFICIALA.

Normative consistoriali

pentru preotimea din districtulu Oradanu.

I.

Nr. 524. B.

In poterea articolului 40. §. 43. alu legiloru de anulu 1868. preotimea parochiala e respundietória pentru adevéru documentelor, ce se poftescu dela ea spre intregirea registreloru in treab'a asentarii militari; totu-odata e detória a dá mana de ajutoriu autoritatiloru politice in tóte lucrarile, ce se tienu de efectuirea recutatarii.

S'a observatu inse la locurile competinti: cá in multe locuri preotimea parochiala nu-si implinesce esactu detorintiele impuse prin provocatulu articulu de lege, si de aci urméza multe incurcaturi, de nu se potu tiené in evidintia buna fetiorii, cari sunt supusi la asentare, nici se potu considerá totu-deun'a aceia, cari altcumu aru avé temeiu de a cere se fie interimalu scutiti de inolare.

Scaderea cea mai notabila in partea acést'a este: cá la compunerea listei fetioriloru, cari sunt in anii detorati la asentare, preotimea nu confronta, precum aru trebui, matricul'a botezatiloru cu a mortiloru; prin urmare adeseori persóne mórte se inducu in lista ca vie si indetorate la asentare.

Alt'a neregularitate este acea: cá informatiunile familiari nu se dau din partea preotimei totu-deun'a dupa formulariele prescise, ci in alte diferite forme, care nu corespundu scopului; apoi déca se si folosescu formulariele prescise, acele nu se deplinescu cumu se cade, unele date nu se insémna in rubricile loru, ér in rubric'a din urma, carea nu se tiene de preotíme, se punu din partea preotimei unele observari, ce acolo de felu nu au locu.

Tóte acestea si alte asemene scaderi si neregularitati, ce pe usioru se strecura in informatiunile oficiali ale preotimei, nu numai dificultéza procedur'a autoritatiloru, ce efectuescu asentarea: ci anca facu pedeci mari si fetioriloru, cari se folosescu de calea reclámatiunei.

Avendu dar consistoriulu in vedere emisulu inaltului ministeriului regio-ungaricu pentru aperarea tierii de datulu 22. Iuliu a. c. Nr. 14,990. si alu inaltului ministeriu regio-ungaricu de cultu si instructiune publica din 14. Augustu a. c. Nr. 19,285. — cu acést'a face atenta si indruméza pe intrég'a preotime parochiala din acestu districtu: ca la compunerea informatiuniloru familiare si preste-totu la estradarea documintelor, ce se ceru in treab'a asentarii, sè fie cu cea mai agera bagare de séma, ca nu cumvá se intre in acele date false séu neesacte, prin care respectivulu preotu s'aru espune la greomentulu responderii nu numai facia cu organele administratiunei publice, ci chiaru si cu superioritatea sa bisericsca, careia nu este iertatu a suferi, ca oficiulu parochialu macaru in ce parte sè se manipuleze neconsentiosu.

Oradea-mare, 20. Noembre, 1872.

Mironu Romanulu, m. p.
Archimandritu si vicariu episcopescu.

II.

566. B.

O intemplare trista se face cu acést'a cunoscuta clerului si credintiosiloru nostri din tóte comunele bisericesci; trista in sine, dar mai vertosu in caus'a ce o a produsu, si carea ca unu reu fórte latitu trebuie se fie pusa in vedere clerului si poporulu nostru ca unu esemplu instructivu.

In 10. Iuniu a. c. in otarulu comunei Damesiu, ce se afla in protopresbiteratulu Pestesiuului, s'a redicatu unu viforu mare urmaritu de tunetu, care insuffá temere in poporu, cá tiarinele voru fi batute de grandina. Preotulu localu, Lazaru Albu, in acea persvasiune nefundata: cá batererea clopoteloru folosese pentru a se indepartá reulu elemintelor, s'a dusu in persóna la biserica, si in societate cu unu poporénu a inceputu a trage intr'o parte clopotele. In acést'a operatiune, lipsita de tóta bas'a rationabila, tresnetulu a lovitu sub clopote, a datu dea dreptulu in capulu preotulu si trecandui prin spinare, l'a ucisu de locu.

E sciutu: cá datin'a de a se bate clopotele la apropierea furtuneloru e latita mai in tóte partile acestui districtu; cei mai multi din poporu, dupa priceperea loru marginita, o urmarescu orbisiu numai ca o datina sustienuta. prin acea credintia desiérta: cá batererea clopoteloru indeparta furtun'a; ér altii voiescu a considerá datin'a acést'a ca unu felu de rogatiune pentru indepartarea relelor, ce provinu dela eleminte.

Inse fie ce va fi indemnulu la urmarea acestei datine,—crestinulu, care are cuprindere mai lamurita despre religiune, si care macaru numai încátu-va e initiatu in cunoscintiele naturali, va scí de siguru: cá pe candu datin'a acést'a, in form'a, in care ea se urméza, nu contine nici o specie de rogatiune séu de cultu dumnedieescu: pe atunci insasi acést'a datina superstitiósá, dupa legile, de care Dumnedicu a legatu natur'a, póte in cele mai multe casuri se aiba de urmare chiaru aceea, ce s'a intemplatu la Damesiu.

Sentiemintele religiósé ale poporulu trebuie nutrite la tóta ocaziunea; dar deodata trebuie se li se dée si o directiva, ce convine cu mintea sanetósá si cu invetiaturile positive ale bisericii. Totu ce se face in contr'a acestor'a, fie facutu sub ori-ce pretestu religiosu, trece ca fruptulu credintiei desierte; nu are nici o valóre morala, ma adese-ori — bunaóra ca in casulu amintitu — se pedepsese in modulu celu mai infricosiatu.

Deci dar cu aprobarea Preasantiei Sale domnului episcopu diecesanu alu nostru, se face prin acést'a atentu clerulu si poporulu nostru la datin'a superstitiósá de a se trage séu a se bate clopotele la apropierea furtunei, ce ne amonintia cu grandina; se face atentu si i se recomanda, ma in interesulu adeveratei religiositati se si opresce apriatu: ca in casuri de acestea nici decuma sè nu recurga la tragerea clopoteloru, nici se suferé vre-o asemene incercare din partea nimcunui; ci mai vertosu sè fie liniscitu totu insulu in prevedinti'a dumnedieésca, carea uneori prin felurite certari lucra spre intarirea nóstra in credintia.

Totu ce potemu face in casuri de acestea ca crestini buni este: ca cugetandu la neajunsurile nóstre, tóta increderea se o asiediámu in bunulu Dumnedicu, care cu preanalt'a sa intieptiune si deapururia iubire de ómeni direge sórtea ómeniloru; ér ca cetatieni ai statulu sè imbratisámu acelea institute, care pentru astfelu de casuri ni intindu asigurare pentru daunele, ce le potemu avé in fructele materiali ale ostaneleloru nóstre.

Cu deosebire e insarcinata preotimea parochiala: ca mai vertosu in tempulu de véra mai adeseori sè dée poporulu invetiatura folosetória in directiunea acestui cerculariu, si la casuri ocurinti sè se folosésca de tóte midilócele, spre a delaturá pentru totu-deun'a datinele superstitiósé.

Oradea-mare, 20. Noembre 1872.

Mironu Romanulu, m. p.
Archimandritu si vicariu episcopescu.

III.

635. B.

Dupa articolulu 40. §. 44. alu legiloru de anulu 1868. fetiorii, cari anca nu au esitu din clas'a a treia a etatei obligate la

militia, sunt opriti dela casatoria pana candu séu nu sunt dechiarati prin comisiunea asentatória de neapti (noharnici) pentru totu-deun'a a face servitie militare; séu in clas'a a treia a etatei obligate la militia nu sunt dispensati in modu interimalu dela servitie in militi'a regulata.

Intielesulu acestei dispusetiuni legali cu alte cuvinte e acés't'a: cá ori-care fetioru pana nu va esi din clas'a a treia a etatei obligate la militia; pana atunci numai in aceste doue intemplari se póte casatori, adeca: a) déca prin comisiunea asentatória e dechiaratu pentru totu-deun'a, cá nu este aptu de servitie militari; b) déca fiindu acel'a inrolatu si aflanduse in clas'a a treia a etatei obligate la militia, capeta dimisiune interimala dela servitie in militi'a regulata.

Fatia cu acés't'a dispusetiune legala, si anume la punctulu a) de mai nainte, trebuie sé se faca bine deshilinire intre aceste doue, adeca: póte sé fie cineva dechiaratu prin comisiunea asentatória ca neaptu pentru totu-deun'a la servitie militare; in care casu acel'a dupa astfelu de dechiarare se póte casatori; — dar se póte intemplá si aceea: ca cineva, dupace a fostu inrolatu la militia, din caus'a unor defecte trupesce se fie dimisionatu prin comand'a militara; in care casu acel'a capeta dela comanda certificatu de dimisiune (Elbocsátási igazolvány. Entlassungs-Certificat.) inse pentru acea remane obligatu a stá si mai departe la asentarea anuala pe cátu tempu va fi chiamata clas'a lui, candu apoi eventualminte póte fi inrolatu de nou; prin urmare nu se póte casatori pana atunci, pana candu séu comisiunea asentatória nu-lu va dechiará, cá e neaptu pentru totu-deun'a, séu ajungandu in clas'a a treia, nu va fi dimisionatu in modu interimalu.

Se intielege de altminte apriatu din cuvintele § lui provocatu mai susu: cá oprirea acés't'a a casatoriei tiene numai pana atunci, pana candu respectivulu nu a esitu din clas'a a treia a etatei obligate la militia; ér esindu din acés't'a, oprirea casatoriei din cause militare nu are locu.

Deórace dar s'au intemplat casuri, unde preotimea parochiala a cununatu fetiori de aceia, cari nu erau dechiarati prin comisiunea asentatória de neapti pentru totu-deun'a, ci ca inrolati aveau numai certificatu de dimisiune dela comand'a militara, despre care se facu amintire mai susu: asia dara in umarea emisului inaltului ministeriu regio-ungaricu pentru aperarea tierii din 26. Augustu a. c. Nr. 24,034. si alu inaltului ministeriu regio-ungaricu de cultu si instructiune publica din 24. Septembrie a. c. Nr. 23,211. se face atenta preotimea din acestu districtu: ca la casuri de cununia a fetiorilor, cari anca nu au esita din clas'a a treia a etatei obligate la militia, sé fie cu tóta bogarea de séma la deshilinirea espusa mai susu, si numai intre marginile legii sé permita cununi'a acelor'a; avendu la tóta intempleria a cere dela densii documintele, cu cari ori si unde sé se póta legitimá.

Totu-odata se afla indemnatu consistoriulu a revocá in memori'a preotimei parochiale dispusetiunea din §. 46. alu legii provocate mai susu, dupa care toti aceia, cari voru fi conclucatu la incheierea vre-unei casatorie in contr'a acestoru opriri, se pedepsescu cu o mulcta banala pana la 500 florini, séu cu arestu pana la trei luni.

Oradea-mare, 20. Noembre, 1872.

Mironu Romanulu m. p.
Archimandritu si vicariu episcopescu.

IV.

663. Pl.

Consideranduse, cá dupa dispusetiunile statutulu organicu, exerciarea jurisdictiunii mai in tóte trebile curatu bisericesci, apoi in tóte cele scolastice si episcopesci e rezervata consistoriulu eparchialu; consideranduse, cá siedintiele consistoriali nu se potu tiené fara concursulu asesoriilor consistoriali, alu caroru numeru la consistoriulu de aici e fórtu marginitu; consideranduse, cá asesorii consistoriali pana acumu necumu se aiba vre-o remuneratiune materiala pentru servitiile loru ca atari, ci nici spesele calatorie nu li se rebonifica; consideranduse, cá pe timpulu, candu asesorii consistoriali din statulu preotiescu acurgu la siedintie, séu ambla in esmisiuni consistoriali, in parochiele loru póte ocure necesitatea de unele si altele functiuni parochiali; in fine consideranduse, cá in starea acés't'a a lucrurilor fiesce-care preotu e detoriu a dá mana de ajutoriu la implinirea oficiilor parochiali; — consistoriulu se afla indemnatu a decretá: cá in casuri, candu asesorii consistoriali de statulu preotiescu sunt indepartati de acasa séu la siedintie, séu in unele esmisiuni consistoriali, — preotii, cari se afla in locu, si cei din vecinetate, la timpuri'a insciintiare a respectiviloru

asesori sunt detori a implini gratis tóte acele functiuni parochiali, cari intr'aceea voru ocure in parochiele respectiviloru asesori consistoriali.

Oficiile protopresbiterali sunt insarcinate a publicá dispusetiunea acés't'a normativa intregi preotimi parochiali din tracturile respective spre scire si strensá acomodare.

Oradea-mare, 20. Noembre, 1872.

Mironu Romanulu m. p.
Archimandritu si vicariu episcopescu.

PARTE NEOFICIALE.

Protocolulu

Pertractatiunei tienute in ^{17/28} si ^{17/29} Noembre 1872. din partea comisiunilor I a ambeloru delegatiuni congressuale in caus'a despartirii ierarchice a serbiloru de catra romani din comun'a mestecata *Pecic'a romana* conformu invoieii incheiate la Carloveti cu datulu ^{1. Iuliu} _{19. Iuniu} 1872.

Fiindu de facia:

Din partea comisiunei delegatiunale romane:
Protosincelulu si asesorulu consistorialu *Andrei Papp* ca conducatoriu.

Asesorulu referinte consistorialu *Petru Petroviciu* ca membru.

Din partea comisiunei delegatiunei serbe:

Protopresbiterulu si asesorulu consistorialu *Georgiu Nicoliciu* din S. Nicolaulu mare ca conducatoriu.

Constantinu Soho proprietariu din Batania ca membru.

Din partea ambeloru consistorie

ca reprezentanti:

Moise Bocsianu asesoru consistorialu si parochu in Curticiu.
Petru Davidoviciu parochu in Sireghu.

Din partea autoritatii politice:

Domnulu protopretore *Szntes Károly*.

1. Fiindu la timpu incunosciata comun'a bisericesca prin concernint'a preotime despre esirea in faci'a loculu a ambeloru comisiuni la diu'a defipta pe ^{15/27} a. c.; — poporulu de ambele nationalitati adunandu-se in S. biserica si descoperindu-se prin ambii conducatori comisiunali in limb'a materna scopulu afacerii de despartire, — dupa ce i se cetá si splicá din punctu in punctu invoieii ambeloru delegatiuni, — la intrebarea pusa, déca a intielesu cuprinsulu acestei invoieii, —

Dechiará a fi priceputu atátu scopulu afacerii de astadi cátu si a fi intielesu cuprinsulu invoieii cestionate.

2. La intrebarea pusa coreligionariloru serbi, déca ei ceru, respective remanu la pretensiunea de a se despartí bisericesce de catra ierarchi'a romana respective dieces'a Aradana careia suntu de facto supusi, —

Dechiará cá 'si sustienu cererea de despartire dorindu a se realisá acés'ta despartire prin o impacatiune fratiésca si ecuitabila, — spre a deveni incorporati la ierarchi'a loru nationala.

3. Credinciosii romani nutrindu asemenea dorintia de a se realisá despartirea bisericesca in celu mai fratiescu si ecuitabilu modu: comisiunile provóca ambele parti, ca pentru scopulu negociatiunei si respective incercarii de impacatiune, fie-care parte adeca: atátu romanii cátu si serbii se 'si aléga dintre sine unu numeru corespundietoriu de barbati ai increderii loru, la ce —

Dupa premérs'a consultare, credinciosii romani 'si alegu 40 barbati de incredere si anume:

1. Teodoru Dragosiu.	14. Traila Chevresianu.
2. Petru Aconiu.	15. Ioanu Lonceriu.
3. Emanuilu Puta.	16. Petra Tereteanu.
4. Petru Tamasdanu.	17. Georgiu Tigu.
5. Stefanu Novacu	18. Joanu Titiriga.
6. Marcu Cruceanu.	19. Georgiu Vertaciu.
7. Nicolau Jugu.	20. Ales'a Igrasianu ten.
8. Georgiu Ponta.	21. Demeiciu Tamasdanu
9. Pavelu Bodrogeanu.	22. Georgiu Cimpoiesiu.
10. Emanuilu Caracioni.	23. Georgiu Ponta Stef.
11. Mitru Jugu.	24. Teodoru Aradanu.
12. Georgiu Ponta, Mar-	25. Ilie Munereantiu.
gitanu.	26. Mihaiu Svetu.
13. Florea Crisianu.	27. Danila Sabo.

28. Terentiu Dimitrescu
29. Ioanu Moldovanu.
30. Georgiu Ghebelesiu.
31. Ioanu Ardeleanu.
32. Ioanu Efticiu.
33. Teodoru Petrisioru.
34. Constantinu Curea.

35. Georgiu Oradanu.
36. Arsenic Crisianu.
37. Ioanu Vertaciu Aconiu
38. Arsenic Barbu.
39. Georgiu Petroviciu.
40. Davidu Schiopu.

Coreligionarii serbi 'si alegu 12. barbati de incredere si a nume:

1. Max'a Bachiciu.	7. Gav. Constantinoviciu
2. Aronu Misiciu.	8. Stefanu Petroviciu.
3. Petru Jegheratiu.	9. Max'a Cradigathi.
4. Efremu Petroviciu.	10. Atanasie Jancoviciu.
5. Draguthinu Viduloviciu	11. Javanu Bucuroviciu.
6. Jovanu Petroviciu.	12. Demetriu Crista.

4. Cetindu-se numele acestora barbati de incredere popoului adunatu si intrebandu-se acest'a deca este multiamitu cu alegerea acestor'a, séu nucumv'a ar avé vre o esceptiune, —

Atâtu romanii câtu serbii in unanimitate dechiara a fi deplinu multiamiti cu acesti barbati de incredere si câ nu au nici o esceptiune.

5. Fiindu tempulu inaintatu, ambele comisiuni poftescu pre barbati de incredere, ca pana. dupa médiadi se se coadune si contieléga la olalta — între sine — despre nrulu sufletelor esistinte de ambele nationalitati pre cumu si despre valórea averii bisericesci, parochiale si scolarie miscatórie si nemiscatórie ce are se deservéca, de basa despartirei respective impacatiunei.

Barbati de incredere de nationalitate romana descopere comisiunei: câ cu privire la nrulu poporatiunei de ambele nationalitati dupa conscriptiunea facuta in dilele aceste a constatatu. cumca in Pecic'a rom. se afla:

a) romani	—	—	5102	suflete
b) serbi	—	—	244	suflete

de totu: 5346 suflete

Dar' fiind-câ in urm'a contielegerii cu fratii serbi cari reclama unu numeru mai mare de suflete, s'a lamuritu: câ diferint'a subverséda in ambele parti, — romanii pentru de a nu se alterá scopulu impacatiunei reciproce, se invoiescu si la aceea ca se se acceptedie nrulu rotundu de 300 suflete serbi; éra cu privire la averea bisericesca si scolaria — carea ambele parti o dechiara de comuna, — numai mane vor fi in stare a se enuncia.

Continuarea in 19/28 Noemvre 1872.

6. Infaciandu-se ambele comisiuni delegatiunale insocite de Spectatulu domnu protopretore Szentés Károly ca esmisulu din partea autoritatii politice, —

Se constata: câ barbati de incredere ai ambeloru nationalitati sunt presinti in numeru deplinu.

7. Cetindu-se protocolulu pertractatiunei de ieri si neavendu nici o parte vre o esceptiune, romanii in necsu cu nrulu sufletelor doscoperu: cumca averea bisericesca, parochiala si scolaria miscatória si nemiscatória considerata de comuna sta din urmatoriele, a careia valóre dupa cea mai curata consciintia crestinesca au estimat'o astfelu:

A) nemiscatórie:

1. Edificiulu bisericeii cu tóte apartenintiele si utensiliile in valóre de	12,000 fl.
2. Edificiulu scólei centrale in valóre de	3,000 fl.
3. Altu edificiu scolaru in valóre de	3,000 fl.
4. Alu treielea edificiu nou de scóla in valóre de	6,000 fl.
5. Trei sessiuni parochiale a) 6,000 fl. valóre de	18,000 fl.
6. Pamentu bisericescu din diumetate sessiune in valóre de	2,500 fl.

B) miscatórie:

1. Bani bisericesci elocati pe langa obligatiuni private	7,100 fl.
2. Capitalulu fundatiunei scolarie in suma de asidere elocatu in obligatiuni. —	2,200 fl.
Asiadara valórea intregéi averi comune bisericesci, parochiale si scolare consta din	53,800 fl.
Alta avere proprie eschisiva romanii dechiara a nu avé.	

(Va urmá.)

Romani'a.

In cuventulu de tronu, cu care s'au deschisu corpurile legiuitorie la 15. novembre, gasimu urmatoriulu pasu:

Biserica si scóla sunt cea mai inalta preocupare a nóstra a tuturor'a. Religiunea, acésta legatura subluma a omului cu Dumnezeu, acésta temelie statornica a familiei si a moralei, acésta perpetua mangaere a durerilor lumoi, este in acél'a-si timpu

pavéz'a in contra carcia s'au infrântu tóte lovirele ce s'au ceratu a se dá nationalitatii nóstre. Sunt convinsu dara, Domniloru, câ veti grabi a desbata si a votá legea privitoria la alegerea Mitropolitiloru si a Episcopiloru si la instituirea Sinodului bisericeii. Asemenea veti luá in desbatare legea instructiunei publice si veti pune guvernulu in stare se dee junimeii invetiatori luminati éra tierii se-i asigure o viitoria generatiune inspirata de sentimentulu binelui si alu detorintiei.

VARIETATI.

= **Concursu.** La institutulu teologicu gr. or. slavéun din Zara dóne catedre professorali au devenitu vacante, si a nume un'a pentru propunerea: caticheticeii, pedagogiceii, limbei grece si a celei slavene bisericesci, éra cea lalta pentru propunerea: teologiei dogmatice si morale, si a homileticeii; ambele catedre sunt incopciate câtu de unu salariu anualu de 840. fl. v. a.

Doritorii de a ocupá vre un'a din aceste catedre, sunt avisati, pana la 8 Decemvre st. v. a. c. a susterne recursele lor, dreptmaritoriulu Episcopu in Zara, avendu acele a fi provediute cu atestatu de botezu, cu testimoniulu de maturitate, si despre absolvirea sciintelor teologice la cutare institutu teologicu gr. or. apoi cu atestu despre porterea loru morala si politica.

Esaminarea concurentiloru se va face in limb'a serbesca, si se va tiené la 23. Decemvre st. n. a. c. in localitatile institutulu teologicu din Zara.

= **Comisiunea anchetaria pentru carti de scóla** a mai capestatu dóe opuri de la Ioanu Tuducescu asesoru coasistoriale si invetiatori in Lipova, anume Istoria Romaniloru si Istoria naturala.

= **Pana unde au ajunsu magiarismele in limb'a romana** Scrietorii nostri din cóci de Carpati se tanguescu câ opurile loru n'au trecere la fratii de din colo. Inse de pre stilulu fratiloru nostri din Romani'a se vede a dese câ ei cetescu opurile cu magiarisme si germanisme ale scrietoriloru nostri de aici, séu câ insisi barbati de litere de aici, trecendu din colo, ducu cu sine strainisme. Asia cetimu in cuventulu de tronu urmatoriulu pasu: „Daca, pre langa tóte acestea si pe langa votarea bugetelor ce vi se vor presintá, veti resolvá, Dloru senatori si Dloru deputati in acésta sesiune, si cestiunea creditulu fonciarú . . .” — Va se dica, o cauza se se desbata si se se voteze pre langa alt'a. Acésta frasa magiara, nu este bine se se incetationéca in limb'a romanéca, mai vertosu câ e si in contr'a logiceii, de ór'a ce, candu s'ar desbata o cauza pre langa alt'a, atunci s'ar desbata dóe cause de odata, si candu se desbatu dóe, delocu se nasce desordine si confusiune de nu se póte decide despre nici un'a. Altu este casulu, candu cestiunile se involvu.

= „**Amiculu poporului**”, *Calendariu pe anulu 1873 (alu XIII.)* a esitu din tipariu dilele aceste si se afla de vendiare la editoriu seu **Visarionu Romanu** in Sibiu, câru sunt a se adresá tóte scrisorile de procurare. Contiene:

A. In partea calindariului: Prelänge dilele anului si multe alte insemnari usitate in cóla rosia, „Amiculu poporului” mai aduce ceca ce nu se gasesce in altu calindariu, adeca la fiacare luna „calendaru istoricu”, „calendaru agronomicu” si „semelele de timpu”, cari dupa legile naturei si dupa esperiintie de seculi sunt adeveratele prevestitóre ale timpului. „Calendariu agronomicu” e inavutitu, contienendu acum de dóe-ori atâtu materialu câtu anulu trecut. S'au mai adausu apoi acesteii parti urmatoriele materie nóue: calindariulu evreiloru, cursulu cáiloru ferato dupa tóta estinderea acestor'a in partile locuite de romani: tabele de monteale tuturoru tieriloru, si altele.

B. In partea instructiva: Continuarea istorieii Ardealului cu privire la Romani. — Continuarea istorieii inventiuniloru. — Institutulu nostru de creditu si economii „Albina”. — Davidu baronu Ursu de Margineni, cu portretu. — Stuparitul, cu ilustratiuni. — Ce insusiri se aiba barbatulu si muicere, ca se li mérga bine? — Poesii, sentintie, notitie economice si tolositórie. — Umoristicu: Gelea ne mai audita a unei veduve. — Unde-a tunatu de v'a aflu? Tiganulu, betivii, etc. etc.

Conditiiunile de vendiare sunt:

Pretiu de bolta alu unui esemplaru e 50 cr.; cu tramitere francata prin posta 56 cr.

10 esemplare costa 4 fl. 50 cr.;

25 " " 10 " — "

50 " " 18 " 50 "

100 " " 35 " — "

Comandarile se potu face prin epistóle, prin assemnate postale de bani, prin avise postali.

Esemplarie de vendutu sunt depuse si la Redactiunea „Lumini”.

Concursu.

1-2

Alegerea de invetiatoriu in comun'a Curticiu. Avendu norocire a fi la alegerea de invetiatoriu, carea s'au efeptuitu in 19. nov. a. c. st. v. in comun'a Curticiu, cu bucuria vinu a relatá cã poporulu din Curticiu este insuflatu de spiritulu constitutionalu alu seclului, de órace la alegere s'a prezentatu in numeru fórte frumosu. Inse precum la cele mai multe alegeri asia si la acést'a au fostu partide. Partid'a care la alegere fu in minoritate, dara in comuna este imposanta, pe bas'a mai multoru arguminte neresturnavere voiesce a cere alegere noua. Nu potu se retacu a nu aduce la cunosctianu, cã amu auditu pre multi tanguindu-se, cã Rss. D. Moise Bocsianu indepartatu de a casa in causa delegationale si venindu numai in presér'a alegerii, au au potutu dá svatu ómeniloru despre alegere; de unde amu dedusu cã Curticienii stiméza pre conducatoriulu loru celu bunu intru atát'a in cãtu numai la indemnulu DSale suntu plecati spre ceva lucrare. De ar dá bunulu Ddiu ca totu poporulu nostru se asculte de conducatorii sei cei buni.

In fine am se observu unoru domni invetiatori, cari au fostu la alegere, in cãtu se atinge de particulari, cã fórte reu facu cantandu: „sante ferice, sante puternice, sante nemuritoriule, indura-te spre noi“ si altele ca aceste; cantaretii nostri sunt cu multu mai stimati naintea poporului, déca vor tiené cuvintele cele ce sunt scrise in cartile bisericesci, mai alesu unii ca aceia se nu le schimbe, cari nu le pricepu, cãci numai le schimosescu.

Ioanu Ciora, candid. de preotu.

CONCURSU.

Pentru vacant'a parochia *Ciungani*. — indiestrata cu emolumintele anuali: birulu si stólele indatinate dela 80 de case.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia sunt avisati recuresurile loru prevediute cu documintele necesarie si adresate comitetulu parochialu pana in 9 Decembre a. c. a le trimite Dlui protopresviteru tractualu Ioanu Groza in Halmagiu, — avendu apoi alegerea a se tiené in 10. Decembre.

Ciungani 12 noemvre 1872.

Comitetulu parochialu cu invoirea mea

Ioanu Groza
protopres.

1-3

2-3

Concursu.

Pentru vacant'a parochia din *Ternova*, protopres. Siriei — Világos — statatória din 160 de case — pe langa unu venitu anualu de: una sesiune de pamentu aratoriu, biru si stólele indatinate.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia, — recursele loru prevediute cu testimoniu despre absolvirea Teologiei si de calificatiune, si adresate comitetulu parochialu, — pana in 10. decemvre a. c. st. vechiu, in care di se-va tiené si alegerea, — le vor trimite oficiolatu protopresviteralu in Siria — Világos — preotii recurenti inse vor avé preferentia, — alesulu va fi indetoratu, pana la anulu reposarii preotulu, pe a caruia parochie se escrie concursu, a dá diumetate din tóte veniturile parochiale veduvei preotese si orfaniloru.

Ternova 16. noemvre 1872.

cu scirea mea:

Nicolau Beldea m. p.

Comitetulu parochialu gr. or.

ad. prtp. parohu si asesoru consistorialu in Siria.

Concursu

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu din comuna *Gurbediu*, in inspectoratulu Tinței, Protopresbiteratulu Oradii Mari; emolumintele sunt: 110 fl. 24 cubule de bucate, 8 orgii de lemne, 6 jugere de pamentu aratoriu, cortelu liberu cu gradina, si venitul din cantoratu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati a-si trimite recursele instruite: cu testimoniu despre absolvirea cursulu pedagogicu cu succesu bunu, testimoniu de calificatiune, si testimoniu despre purtarea morala, — la subscribulu insp. cer. de scóle, pana in 6. Decembre st. v. a. c. in care se va tiené si alegerea.

Rippa (: p. u. Tenke:) 12 Noembre 1872.

In contielegere cu comitetulu parochialu

Nicolau Boitiu m. p.

Insp. cercualu de scóle

2-3

Prin resemnatiunea lui Ambrosiu Marchisiu, protopresviteratulu Popmezeului au devenitu vacantu: deci pentru deplinirea postulu amintitu se escrie concursu. — Dotatiunea e urmatori'a: tacsu pentru licentie de cununia 2 fl. éra biru de la fiesce care parochia 2 fl. 10 cr.

Recurentii au a produce testimoniu cã au absolvatu celu putienu 8 clase gimnasiali si sunt bine meritati pe terenulu bisericescu si scolasticu.

Recursele adresate catra sinodu au a fi tramise la comisariulu consistorialu Georgiu Vasileviciu protop. Beiusiului pana la 20. dec. éra alegerea se va tiené in Papmezeu la 27. Dec. a. c. st. v.

R a b a g a n i 25. noev. 1872.

Comitetulu protopresviteralu in contielegere cu
Georgiu Vasileviciu

protop. Beiusiului ca comisariu consistorialu.

Mi ieu permissiunea a incunosctiá pre rever. preotime cumca depositulu meu de panuri este totu-de-una prevediutu cu cele mai bune

materie de reverendi,

B R Ê N E

scl. scl. scl. in tóte colorile si

cu pretiurile cele mai estine.

Deci rogu pre dd. cumperatori se me onoreze in casu de trebuintia.

Aradu in decembre 1872.

Cu stima:

„L. Schäffer.“

piati'a principala Nr. 37, localitatea in curte.

P. S.

Comissiunile din provincie se efectuescu totu-de-un'a cu promptitudine, si la dorintia se trimitu bucurosu mustre si consemnari de pretiuri.

Casse de bani, de carti si de documinte,

secure in contr'a focului si a spargerii, gatite de

Federicu Wiese in Viena,

sunt in depositu de marimi felurite la

L. Schäffer,

In Aradu, piati'a principala Nr. 37. in localitatea de curte,

unde casse de acestea sunt de vendutu cu conditiunile si pretiurile cele mai estine. La dorintia se trimitu franco consemnari de pretiuri.

RESPUNSURI:

Rss. D. G. Vasileviciu: Din chili'a acea mi se spusé cã a scrisu de dóne ori ca se trimita,